

בע"ה

סיכומים, תרשימים וסרטונים

על מסכת

בבא בתרא

פרקים א-ב

כפי שנלמדו באתר הדף היומי הקצר "סיני"

www.sinai.org.il

אורי בריליאנט

חורף התשע"ב

לקבלת הסרטונים יש להירשם בחינם כאן –

www.sinai.org.il/bagrut-gemara

בהוקרה

לרב יעקב ברמן

על עבודתו המסורה לאורך 40 שנה

למען ישיבות בני עקיבא

מאת ידידיו ותלמידיו,

פיליפ ובלומה הירש

יעקב והרב דוד הירש ומשפחתם

ולהבדיל

לעילוי נשמת פנחס צבי בן טוביה לפיד ז"ל

נלב"ע כ' בטבת תשע"ב

תלמידי יא-יב היקרים!

א. חוברת זו נועדה לעזור לכם לחזור בצורה מהירה וברורה על שני הפרקים הראשונים של בבא בתרא.

ב. התרשימים, ועוד יותר מהם – הסיכומים, מתומצתים נורא, ויהיו מובנים רק למי שכבר למד את הדף או בליווי שיעורי השמע/וידאו.

ג. כאמור, לצד הלימוד מהחוברת, מומלץ מאוד **לשמע או לצפות בשיעורים**. השיעורים מסכמים בצורה מהירה (10 דקות) ומסודרת את כל הדף.

ראו הוראות בדף הבא כיצד לקבל שיעורים אלו.

ד. מיותר לציין שלימוד מהיר שכזה איננו תחליף לעמל בתורה באופן רצוף וממושך, והוא בעיקר בא לעזור כסיכום, הכנה וחזרה.

ה. אם תאהבו את סגנון השיעורים, אתם מוזמנים להצטרף ללומדי הדף היומי במהלך כל השנה באתר סיני, משם שיעורים אלו לקוחים. תוכלו להירשם בחינם לקבלת שיעור mp3 של הדף היומי למייל כאן - <http://www.sinai.org.il/about-sinai>.

אנו מאחלים לכם הנאה ושמחה בלימוד הגמרא, ועל הדרך גם הרבה הצלחה בבגרות בבבא בתרא.

נשמח מאוד לשמוע את דעתכם על הערכה בכתובת הבאה בתחתית הדף:

<http://www.sinai.org.il/bagrut-gemara>

איך תקבל את שאר חלקי הערכה?

כאמור, חוברת זו יעילה בעיקר כליווי לשיעורי mp3 והוידאו.

כדי להוריד את השיעורים המוקלטים (קבצי mp3 ווידאו),

וכן כדי לקבל שכתוב של כל השיעורים הקוליים,

וכן כדי לקבל את קבצי התרשימים המקוריים בצבע,

יש לגשת לכתובת הבאה ולהירשם –

www.sinai.org.il/bagrut-gemara

כך תקבל את הקבצים להורדה ישירות לתיבת האימייל שלך.

בנוסף, לקראת הבגרות נשלח לכם למייל עוד כמה חומרי עזר בעז"ה.

בנוסף,

ניתן לשמוע את השיעורים בדרכים הבאות:

אפליקציית אייפון (חינם) – חפשו בחנות האפליקציות – Sinai daf yomi.

בטלפון (במחיר שיחה רגילה) – 0722223525, ומהנייד – 0529993334.

תודות

לרבנו של עולם, שזיכנו ללמוד וללמד, "ואילו פינו מלא שירה כים... אין אנחנו מספיקים להודות לך". ולהבדיל, תודה מקרב לב לכל מי שעזר ועוזר בנדיבות ומתוך רצון להגדיל תורה ולהאדירה -

יואל הירש שמעבר למימון החוברת, דחף ועודד להוציאה, ושבלעדיו ספק אם זה היה קורה.

אלי כהן על יוזמת ויצירת התרשימים בחוברת ולאורך כל השנה בדף היומי, ועל החשיבה התמידית איך לשכלל את הפעילות.

עמיחי מאיר על הגהת התרשימים והסיכומים של החוברת, וכך גם בהתמדה בדף היומי במהלך השנה כולה.

הישיבות **אור עציון**, **בית אורות**, **המאירי ורעותא** על החסויות והשותפות.

הישיבה התיכונית זיכרון יעקב על הפרגון ועל ההזדמנות ללמוד וללמד בה.

היועץ הארגוני הנפלא, והחבר, **עמיחי סדן** על הרעיון לאסוף חסויות (www.mehalev.org).

אבי מורי **אפרים בריליאנט** מפרסום בריליאנט (www.brilliantdesign.co.il) על העזרה התמידית בעיצובים ובכלל.

וכמובן אחרונה חביבה, דפנה אשתי שתחי', ששלי שלה הוא.

בברכת התורה,

אורי בריליאנט,

www.Sinai.org.il

uri@sinai.org.il

כל הזכויות על כל התכנים באתר ובחוברת שמורות לאתר סיני,
ואין להפיץ אותם בכל דרך שהיא ללא אישור בכתב מהאתר.

כדי לשלוח לתלמידים או רמי"ם שלא קיבלו,
או כדי לצלם את החוברת,
אנא הפנו אותם תחילה להרשמה כאן -
www.sinai.org.il/bagrut-gemara

מרכז ישיבות בני-עקיבא
אור-עציון
ישיבה גבוהה-הסדר

הרב חיים דרוקמן ראש הישיבה

בעז"ה, ב' שבט תשע"ב

לתלמידי יא – יב

הרבה שלום וברכת ד'!

הנני מברך על הוצאת החוברת שנועדה לסייע לכם לחזור בצורה מהירה וברורה על שני הפרקים הראשונים של מסכת בבא בתרא.

לאחר שלמדתם פרקים אלה, יש חשיבות מיוחדת לחזור עליהם, כדי לדעת אותם בבהירות.

זהו הערך שיש בחוברת זאת, שהיא ממש עוזרת בחזרה על הלימוד ומסייעת לזכור אותו היטב.

בברכת התורה והארץ

חיים דרוקמן

חיים דרוקמן

מרכז שפירא
מיקוד 79411

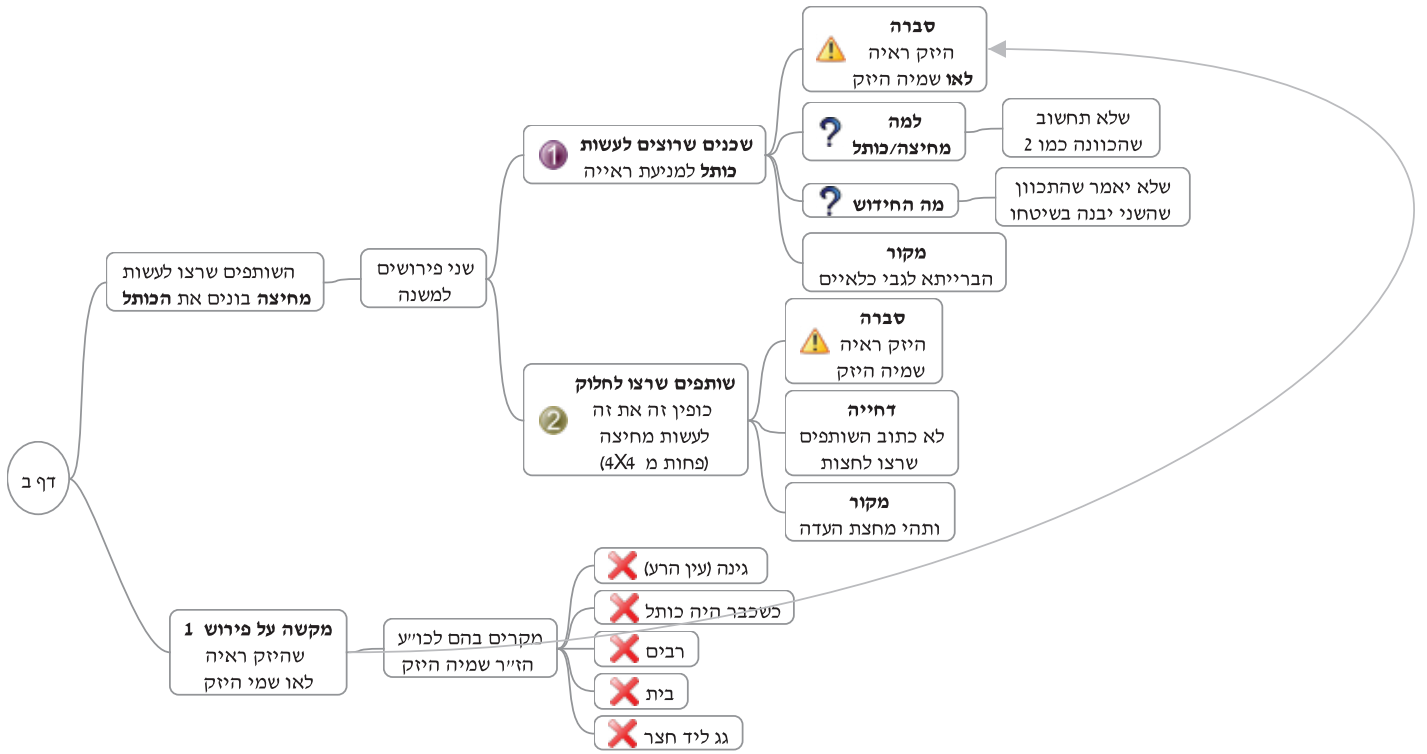
ראש הישיבה
טל' 08-8582827
פקס' 08-8587399
Drukman@Gmail.com

משרדי הישיבה
טל' 08-8586805
פקס' 08-8502035
OrEzion@netvision.net.il

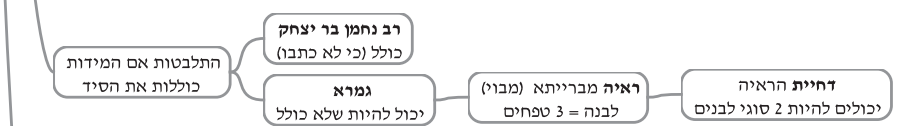
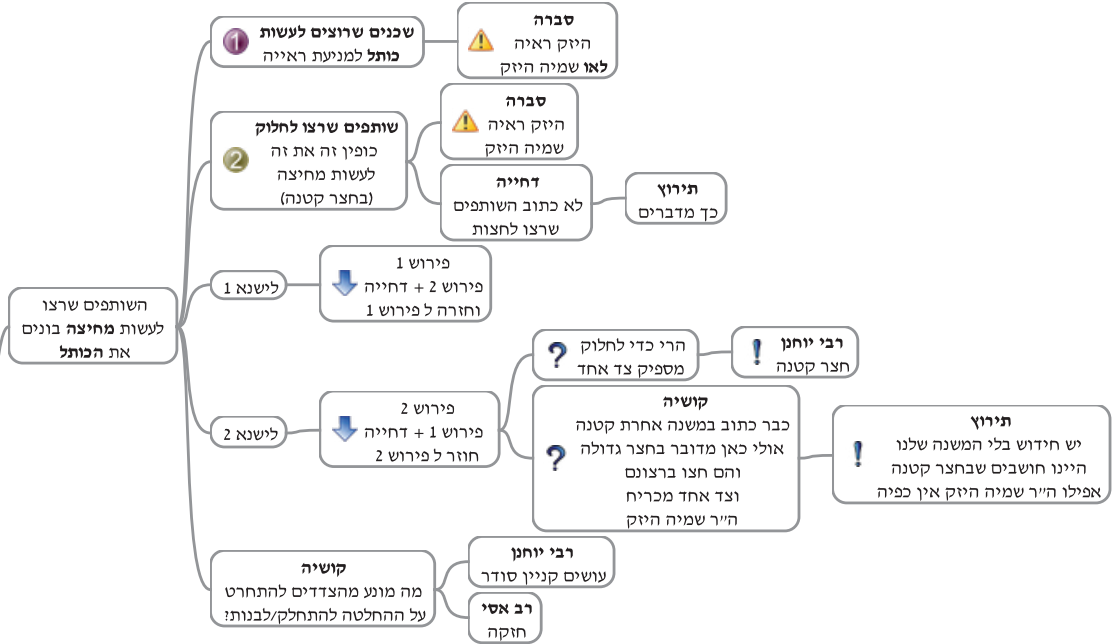

דף ג

דף ו

(דף ו. נקודותיים למטה - ו: 2 שורות מלמטה)

א. סמך כותל לכותל ששכנו הגביה מעל ד"א, אך לא לאורך כל הכותל -
ר"ה - משלם על הכל (אא"כ יש סימן שלא ימשיך לבנות),
ר"ח - לא משלם (אא"כ יש סימן שימשיך).

ב. הכנה להכנסת קורות לצד שלו לא אומרת ששילם.

ג. ב-2 גגות אין הז"ר (אך צריך כותל 10 ט' כדי למנוע גניבות), אא"כ יש ביניהם רה"י או אפילו רה"ר,
שאז כל צד בונה חצי ומעדיף, ואפילו שאחד כבר בנה חצי, השני לא יטען שכבר יבנה הכל.
2 חצרות בגבהים שונים, צריך ד"א מלמטה, ומחלוקת האם העליון שותף בבניית החלק התחתון.

ד. חזקת תשמישין - הוחזק לקל, האם אפשר גם כבד - רי"ס - כן, ר"נ (1) - לא. זמן היווצרות חזקת
תשמישין בסוכה - אחרי 30 יום, ובסוכת מצווה - ביום ה-8, ואם טח טיט - מיד.

הערות שלך על הדף:

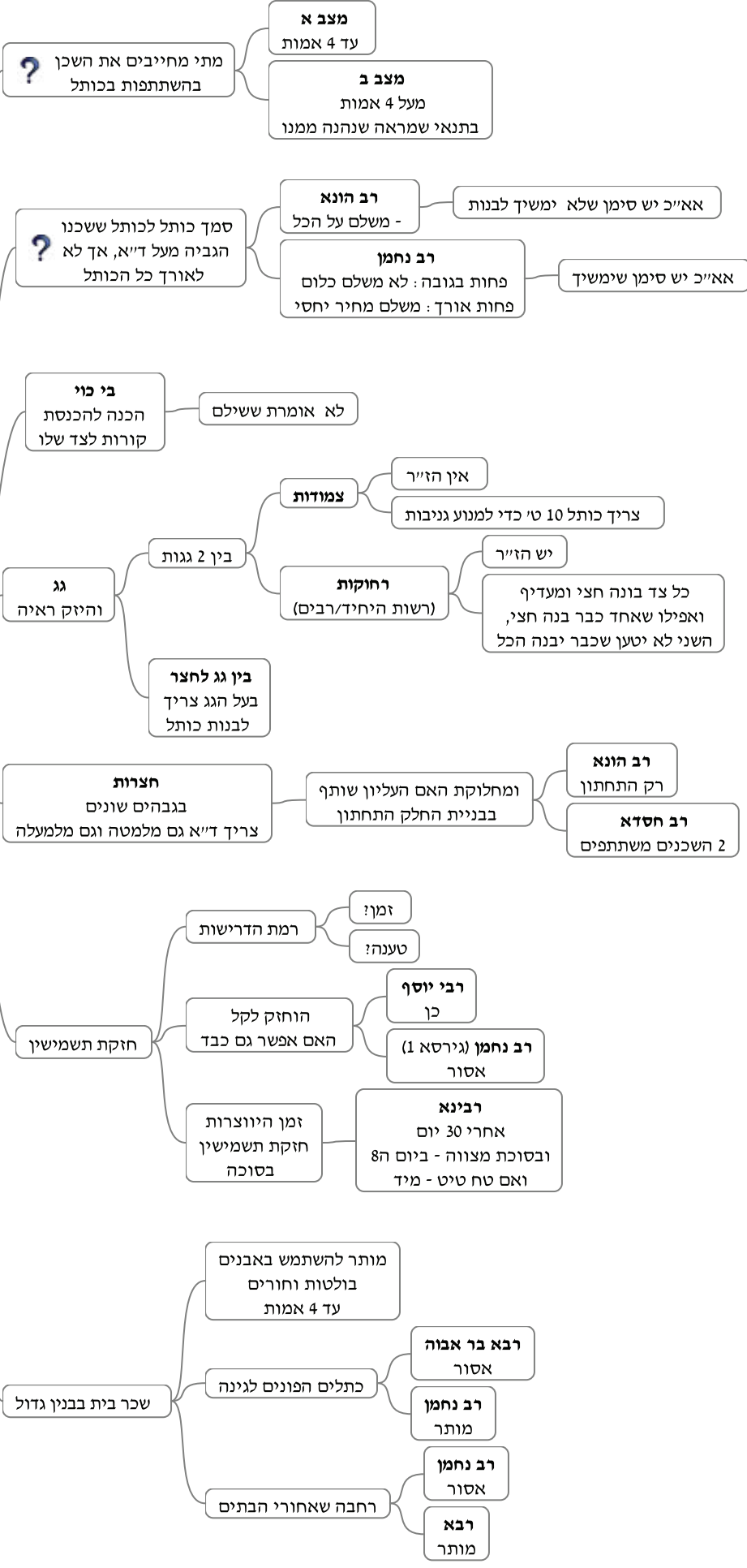

דף 1

דף ז

(ו: 2 שורות מלמטה - ז: 7 שורות מלמטה)

א. שלושה מקרים שבהם רב חמא פסק שאין לשני הצדדים יכולת לכפות זה על זה:

1. בית דו קומתי ששקע - העליון לא חייב ללכת לקראת התחתון (אא"כ פחות מ-י טפחים או שהתנו מראש).

2. שכן שרוצה לבנות כותל, לא יכול לכפות על שכנו שיגביה עבורו את חלונותיו.

3. אח יכול לבנות כותל מול טרקלין שמש, אפילו שממעט האור, וכן שמואל, ורבא חולק.

ב. יתומים שמוציאים שטר חוב, והלווה מוציא שובר: רב חמא (ומר זוטרא) - לא גובין אך גם לא קורעין, רבינא - קורעין השטר.

ג. (משנה) - כופין בני החצר זא"ז לבנות בית שער, אך בית שער זה טוב רק כשמאפשר לעניים לעמוד ליד דלת החצר ולבקש צדקה. וכן כופין בני העיר זא"ז לבנות חומה וכו'. רשב"ג - רק חצר שקרובה לרה"ר ועיר שקרובה לגבול צריכים. וגובין לפי ממון, וכשיקול נוסף - לפי קרבה לחומה.

הערות שלך על הדף:

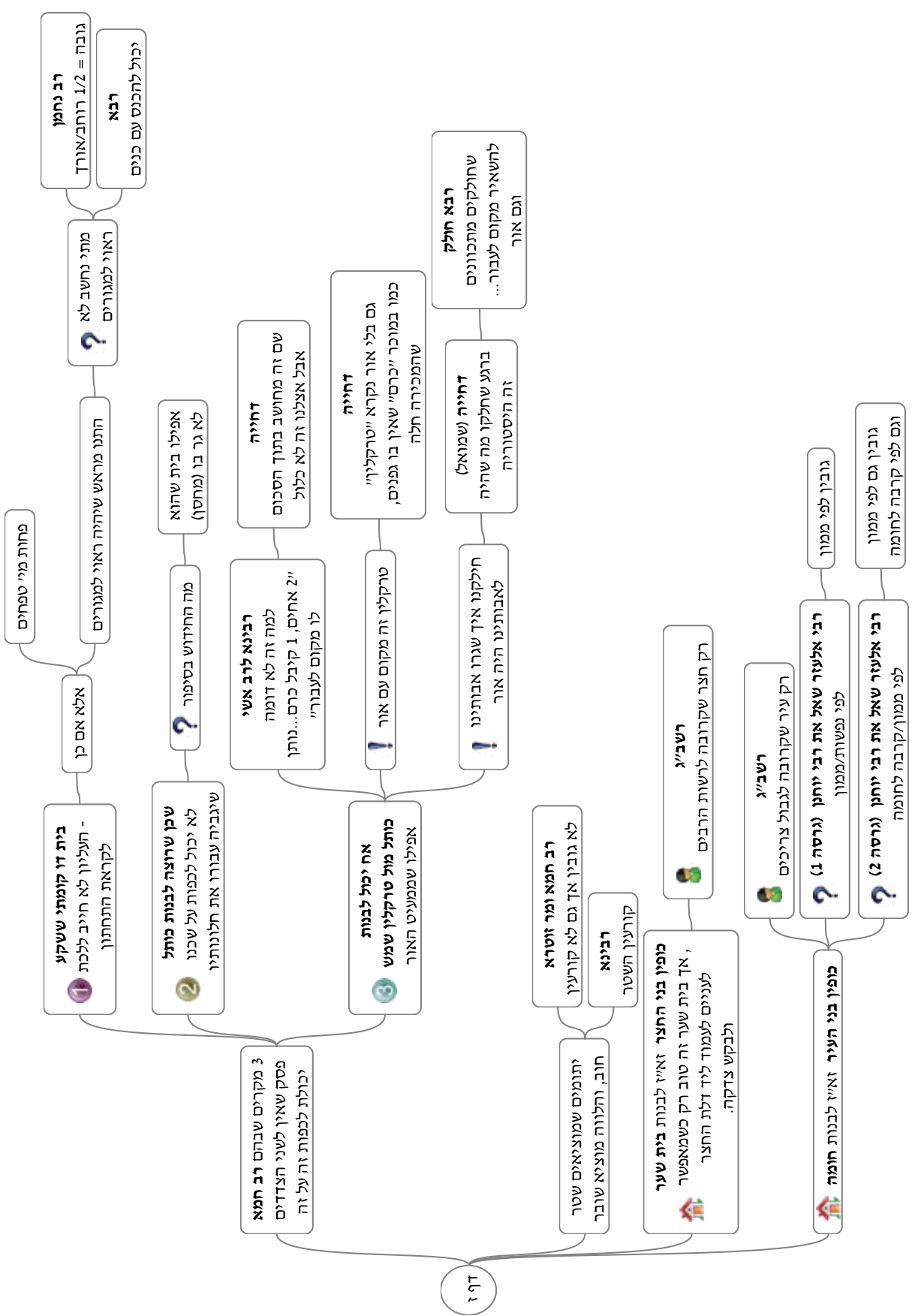

דף ח

(ז: 7 שורות מלמטה - ח: 4 שורות מלמטה)

א. ת"ח פטורים מכסף לבניית החומה ושומר (כי לא צריכים שמירה), וכן ממיסי המלך, אך חייבים בחפירת בור אא"כ חופרים בעצמם. רבי - פורענות באה בגלל עמי הארץ.

ב. יתומים - חייבים במה שנהנים - חומה, באר, אך פטורים (ממס ו-) מצדקה (אא"כ נותנים בשבילם לכבודם).

ג. חדש בעיר - מתי נחשב כבני העיר - שנה (לעניין חומה, אך לשאר צדקות משתתף גם לפני), כיושבי העיר - 30 יום (לעניין עיר הנידחת).

ד. פדיון שבויים הצדקה הכי גדולה, ומיתה בשבי המיתה הכי חמורה.

ה. דיני גביית וחלוקת צדקה –

1. מחלקים ב-3 (כמו ב"ד). גובים ב-2, ולא כי אינם נאמנים, אלא כי זה "שררה על הציבור" (כיוון שמכריחים אמידים לתת צדקה). בתמחוי גבו ב-3 כדי שיוכלו לחלק מיד.

2. הגבאין צריכים להיות נקיים עם בני אדם, ולכן ילכו תמיד יחד, לא יכניסו אפילו כסף פרטי לכיסם הפרטי בשוק, לא יפרטו לעצמם ולא ימכרו לעצמם, ולא יספרו 2 2.

3. שבח לגבאי צדקה.

הערות שלך על הדף:

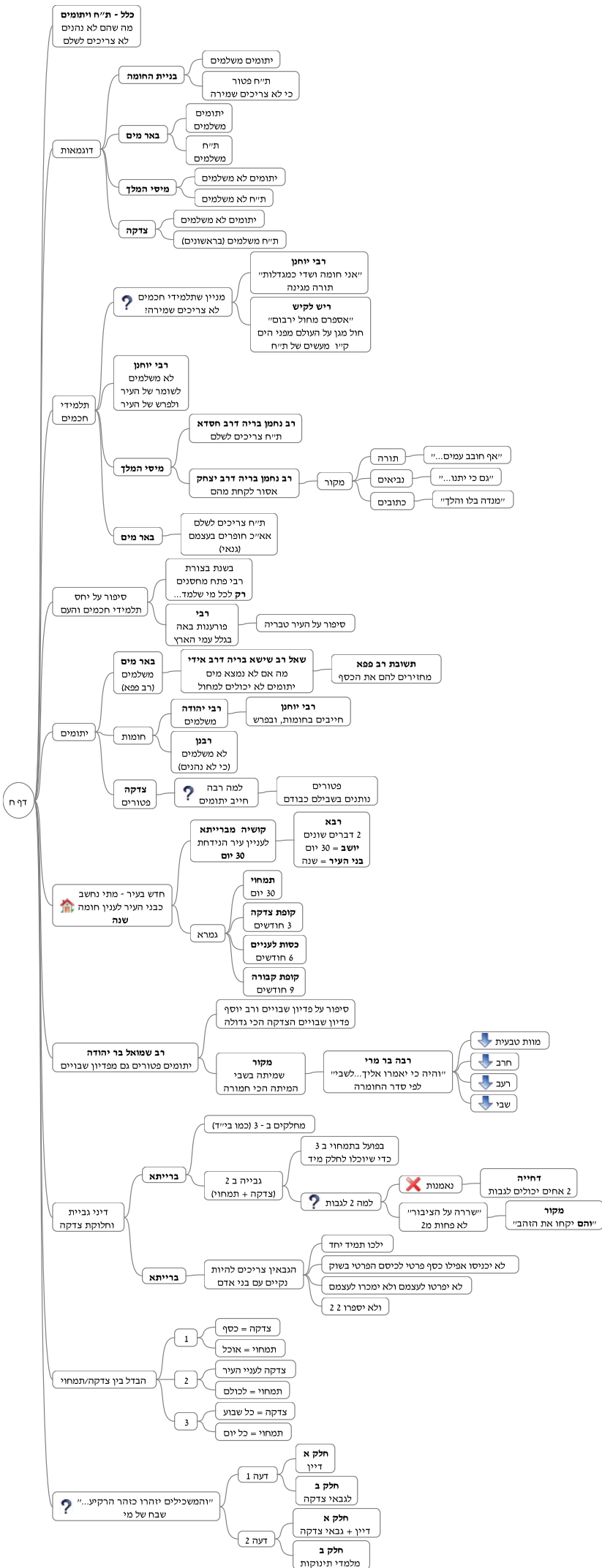

דף ט

(דף ח: 4 שורות מהסוף - דף י. שורה 3)

א. מותר לבני העיר **לשנות הצדקה** לצרכים אחרים, וכן בני העיר מחליטים בענייני כלכלה ומסחר, בתנאי שישאלו את האדם החשוב (כשיש).

ב. **במחלקי הצדקה** - סופרים לפני אך לא מחשבים אחרים.

ג. **בדיקת העניים** - רב הונא - למזונות כן, ללבוש - לא, ורב יהודה להפך (סברות: ביזיון מול צער, פסוק: "הלוא פרוס... כי תראה").

ד. כמה נותנים **מהתמחוי** הציבורי לעני העובר ממקום למקום - 2 סעודות ומיטה וכרית, ואם מחזר על הפתחים - אז רק קצת.

ה. **דרשות ר"א** - גדול המעשה מן העושה, לא תתנו - הגויים יקחו, הצדקה מכפרת, הצדקה מנצחת אף וחמה (ולר"צ - חמה לא).
ועוד דרשות רי"צ: נותן כסף - 6 ברכות, גם מפיסו - 11, נותן צדקה - יתעשר ויתן עוד.

ו. **רב ששת שיגש דרכי אימו** - שאילצה לחשוף דדיה כשהתחננה שישלח ויתפלל על רב אחדבוי, שנהג בבדיחות יתירה בדיון על צרעת.

[הדיון על **הצרעת** - מניין שמצורע בימי ספורו מטמא אדם במגע? 1. רב ששת - מכך שמטמא בגדים (דחייה - שם אולי דווקא הבגדים שלבש). 2. רשב"י - גז"ש (כיבוס בגדים) מימי חילוטו].

הערות שלך על הדף:

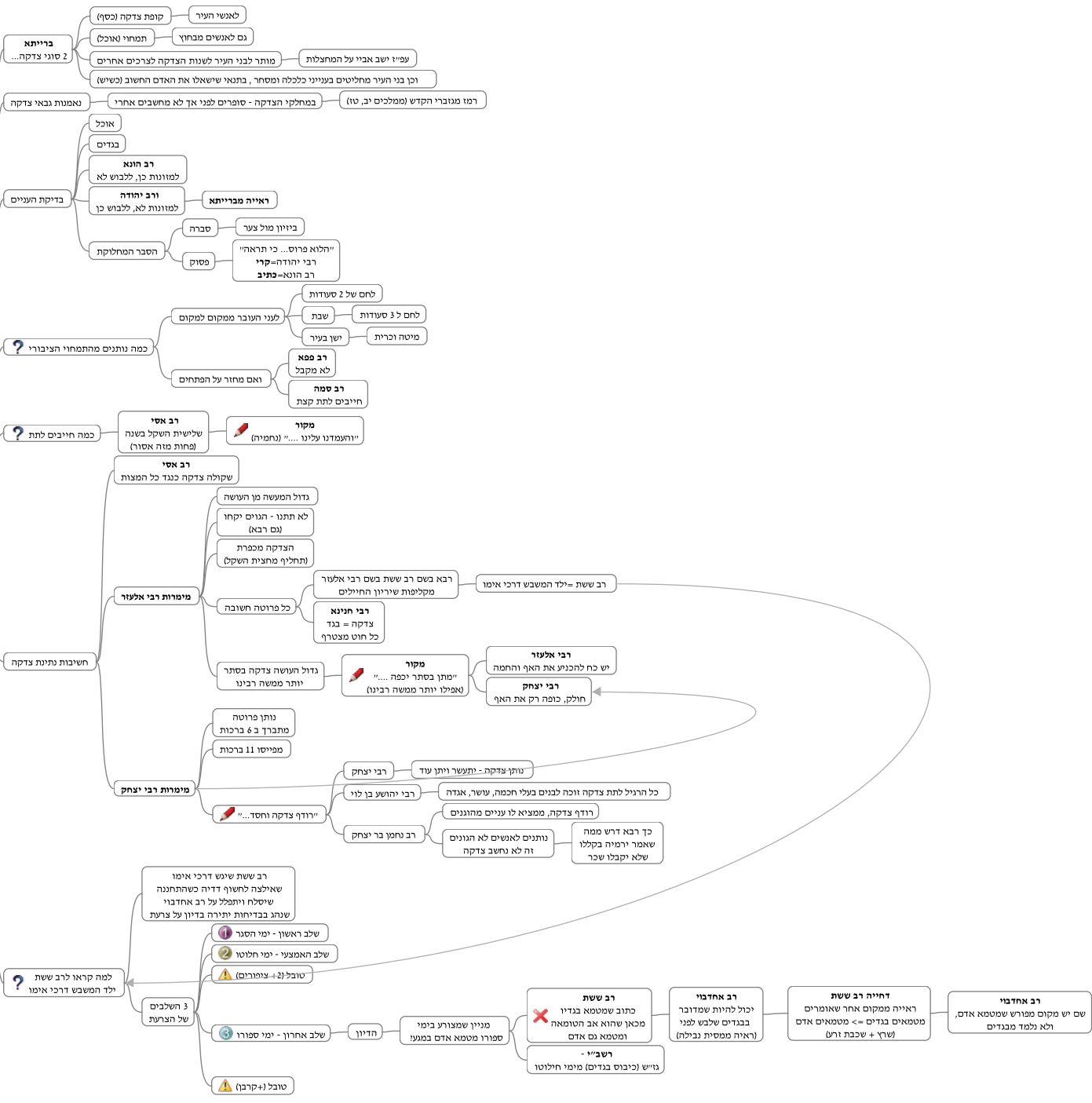

דף ט

דף י

(דף י. שורה 3 - דף יא. שורה 1)

המשך ענייני צדקה –

א. על חיוב הנתינה - 1. הקב"ה עשה שיהיו עניים כדי שניצול אנו בהם, ור"ע לטרונסורפוס - אפילו בזמן שאיננו עושים רצונו של מקום יש לתת צדקה. 2. ממילא הכסף ילך, עדיף שילך על צדקה (וסיפור בעניין עם אחייניו של ריב"ז). 3. מי שלא נותן כעובד ע"ז.

ב. מעלת הצדקה - 1. עושה שלום. 2. מקרבת הגאולה. 3. מצילה ממוות. 4. זוכה ל"אחזה פניך". 5. הקב"ה כביכול חייב לו. 6. מצילה ממהומה וממיתה משונה (דווקא צדקה בסתר, וכשהאחראי נאמן כמו ר' חנניא בן תרדיון). 7. מרימה קרן ישראל (ואגב, מיהו בן העולם הבא, והרוגי מלכות וכו').

ג. צדקה של הגויים: 5 דעות - חטא (כי לא עושים לשמה, וכשלא מתקיימת מטרתם מתחרטים), ולהתייהר ולחרף את ישראל. אך ריב"ז - כן מכפרת עליהם, ולכן ר' אמי ורבא העדיפו לא לקבל צדקה מאיפרא הורמיז (בניגוד לרב יוסף (ח.)), אך רבא קיבל משום שלום מלכות ונתן לעניי גויים להפחית זכויותיהם.

הערות שלך על הדף:

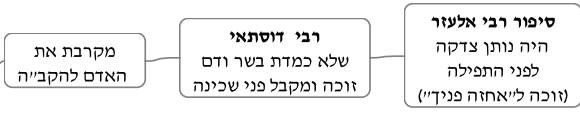

דף י

על חיוב הנתינה

דף יא

(יא. שורה 1 - יב. נקודותיים באמצע)

א. סיפור בנימין הצדיק שהציל האישה וילדיה בצדקה ונוספו לו 22 שנה. סיפור מונבז המלך ש"בזבז" אוצרות המלוכה ונתן לעניים.

ב. ניתן לכפות חלוקה בשותפות רק אם לכל אחד ישאר שמו עליו (ראוי לשימוש), ולכן - חלוקת חצר:

1. גודל - רק אם נשאר לכל אחד ד' אמות, מעבר לד"א שצריך צמוד לפתח בשביל פריקת הבהמות.
2. החלוקה -

רב הונא - אחוזים לפי מספר הפתחים,

רב חסדא (וברייתא) - ד"א לכל פתח, ואח"כ חלוקה שווה. פתחים שלא מקבלים ד"א - כשיכול לפרוק בתוך המבנה עצמו - אכסדרה פתוחה או בית חצי לא מקורה. תחתית של סולם מקבל ד"א פעם אחת ולא לכל דייר.

ג. זכויות בני המבוי - 1. בן מבוי אחר, לא יכול לפתוח פתח גם במבוי נוסף. 2. בן המבוי לא יכול לגדר הד"א שלו (אך אם הוא הפנימי - לרבי לא, לר"ש ב"א - כן).
זכויות בני העיר - 1. לא יכולים לסגור מבוי שמביא אליהם בני עיר אחרת. 2. בני מבוי הצמודים לרה"ר לא יכולים לסתום את המבוי כדי שבני רה"ר לא יכנסו.

הערות שלך על הדף:

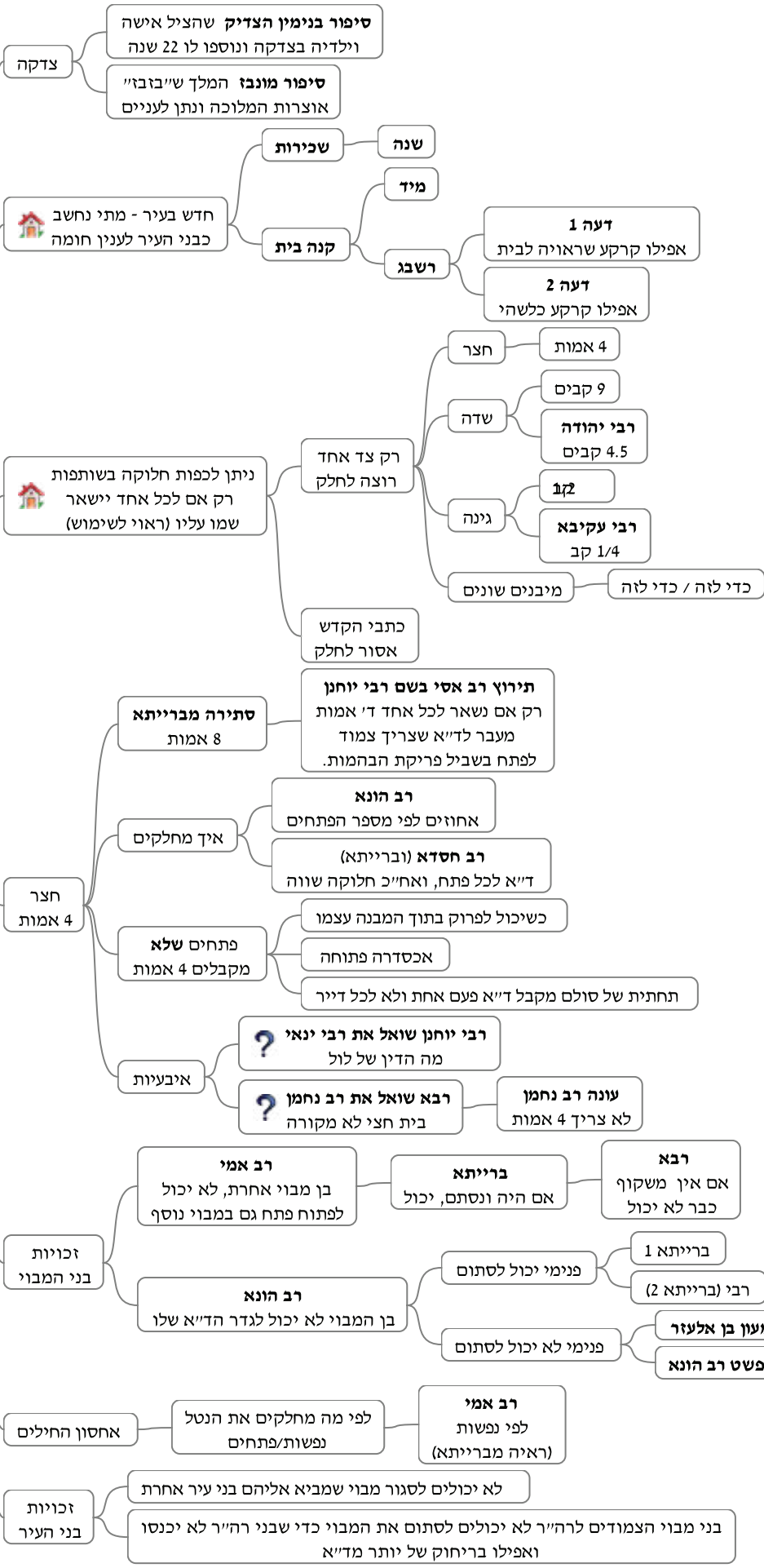

דף יא

דף יב

(יב. נקודותיים באמצע - יג. שורה 2)

א. המינימום שמאפשר **חלוקה בכפיה** -

בשדה - בא"י - תלוי בטיב הקרקע, בבבל - גודל של יום עבודת שור בחרישה.

בור מים - יום השקיה ,

כרם - בא"י 123 אעצים, בבבל - יום עידור.

ב. **נבואה**

אמימר - חכם נביא.

מהחורבן -

רב אבדימי מחיפה - הנבואה נשארה אצל **הנביאים**, וראיות מהמציאות לזה .

ר"ח - הנבואה ניתנה ל**שוטים** ולקטנים, וסיפורים על זה.

ג. חלוקת שדה בין אחים, **כשלאחד יש אינטרס לצד מסוים**:

1. שמקבל 2/3 כי הוא **בכור** - יקבל צמודים, ואם כי הוא יבם - **אביי** - כן, **רבא** - לא.

2. שקנה שם שדה **צמודה** לשדה אביו - **רבה** - יקבל צמוד, רב יוסף - לא, כי יכולים לטעון ששם יותר טוב, אלא יגרילו.

ד. חלוקת שדה **שמעליה נהר ובצידה נחל** - יחלקו לשמיניות.

הערות שלך על הדף:

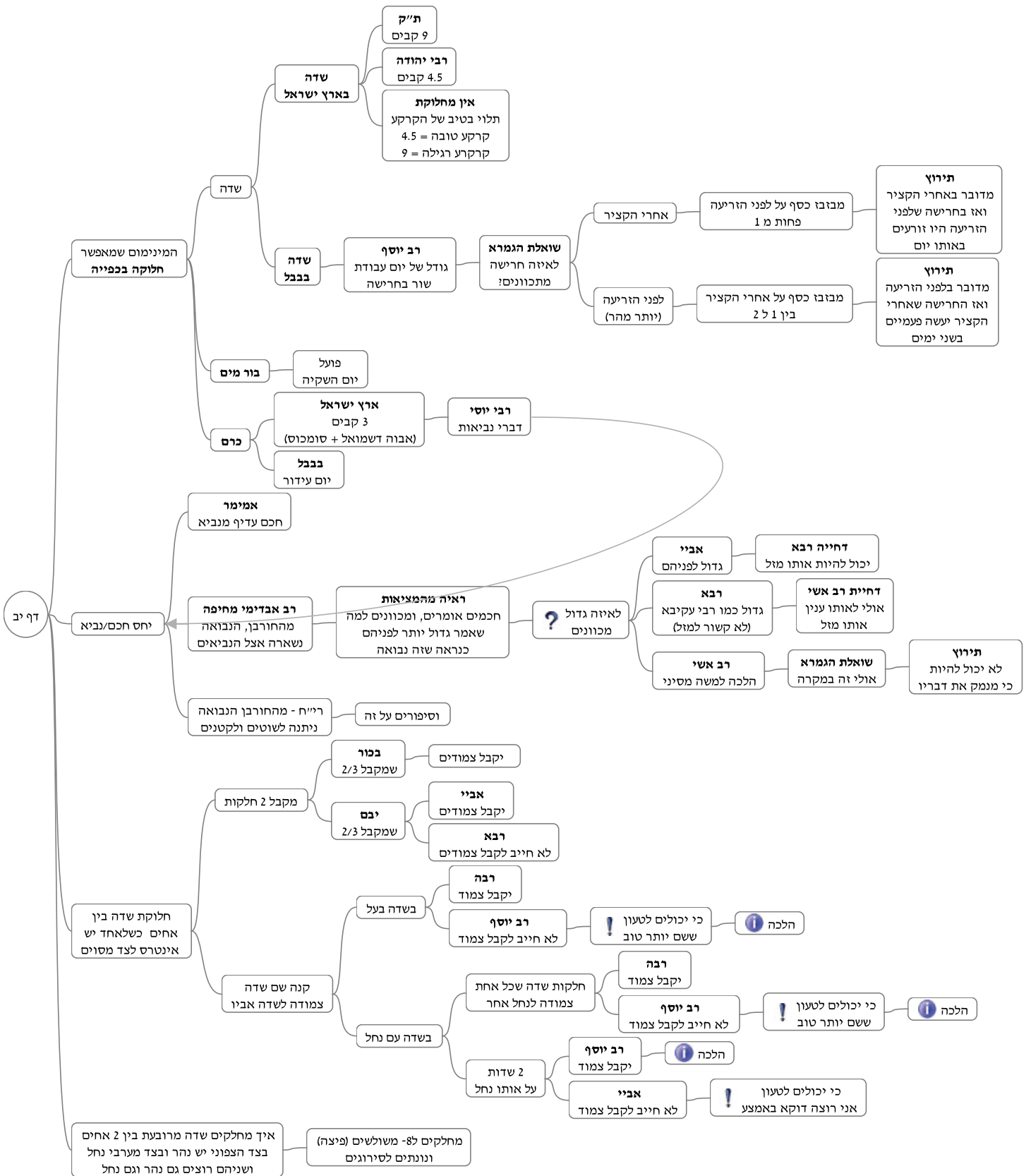

דף יג

(דף יג. שורה 2 - יד: שורה לפני הסוף)

א. כשאין בדבר כדי חלוקה (חצר קטנה, עבד, ירשו שני דברים שונים) -
ר"י - גוד או אגוד,
ר"נ - לא, אך ניתן לחלק לפי הימים.
לבסוף - ברייתא כר"י, וניסיון לומר שגם שמואל, אך נדחה.
ולהלכה, אמימר כר"י.

ומודה ר"י:

1. כשזה לא הדדי (כמו חצי עבד ועני, שלא באמת יכולים לקנות, ורוצים רק למכור חלקם). 2.
כשלא מציע את שני הדברים לקניייה או מכירה, אלא אחד אליך ואחד אלי (כמו אחים שירשו 2
אמהות שונות).

ב. ספר תורה ונ"ך -
ר"מ - אפשר יחד (וכן רבי),
ר"י - תנ"ך בנפרד,
וחכמים בנ"ך - כל ספר בנפרד.

הערות שלך על הדף:

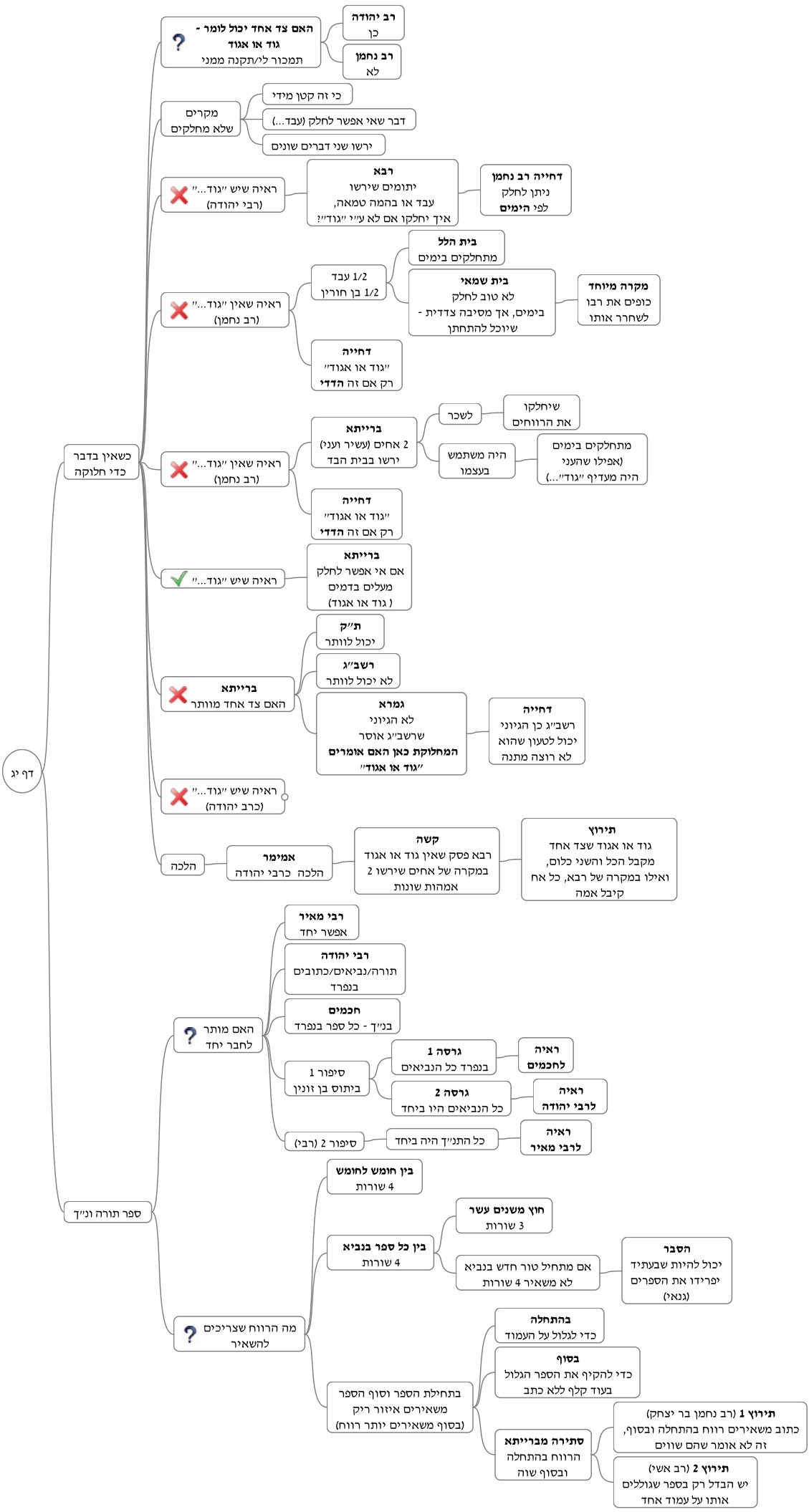

דף יד

(דף יד. שורה 10 - טו. אמצע העמוד)

א. מבנה ס"ת - היקפו=גובהו=6 טפחים. מקשים מדעת ר"מ שהס"ת היה מונח בתוך הארון ב-2 טפחים, וזה לא ייתכן אם נגלל על 2 עמודים, ומתריצים שנגלל על עמוד 1.

ב. מה היה בתוך ארון הברית: לוחות ושברי לוחות. לר"מ - ס"ת, ולר"י - עמודי כסף.

ג. סדר הנביאים - הושע לא בסדר הכרונולוגי, כדי שיהיה בתרי עשר ולא יאבד. סדר ירמיהו יחזקאל ישעיהו - מעבר מחורבן לנחמה. סדר הכתובים - איוב לא ראשון כי הוא פורענות.

ד. מי כתב הספרים.

מי כתב 8 פסוקים אחרונים - מחלוקת אם משה או יהושע, ולפי כולם לא מפסיקים עם עלייה באותם פסוקים.

הערות שלך על הדף:

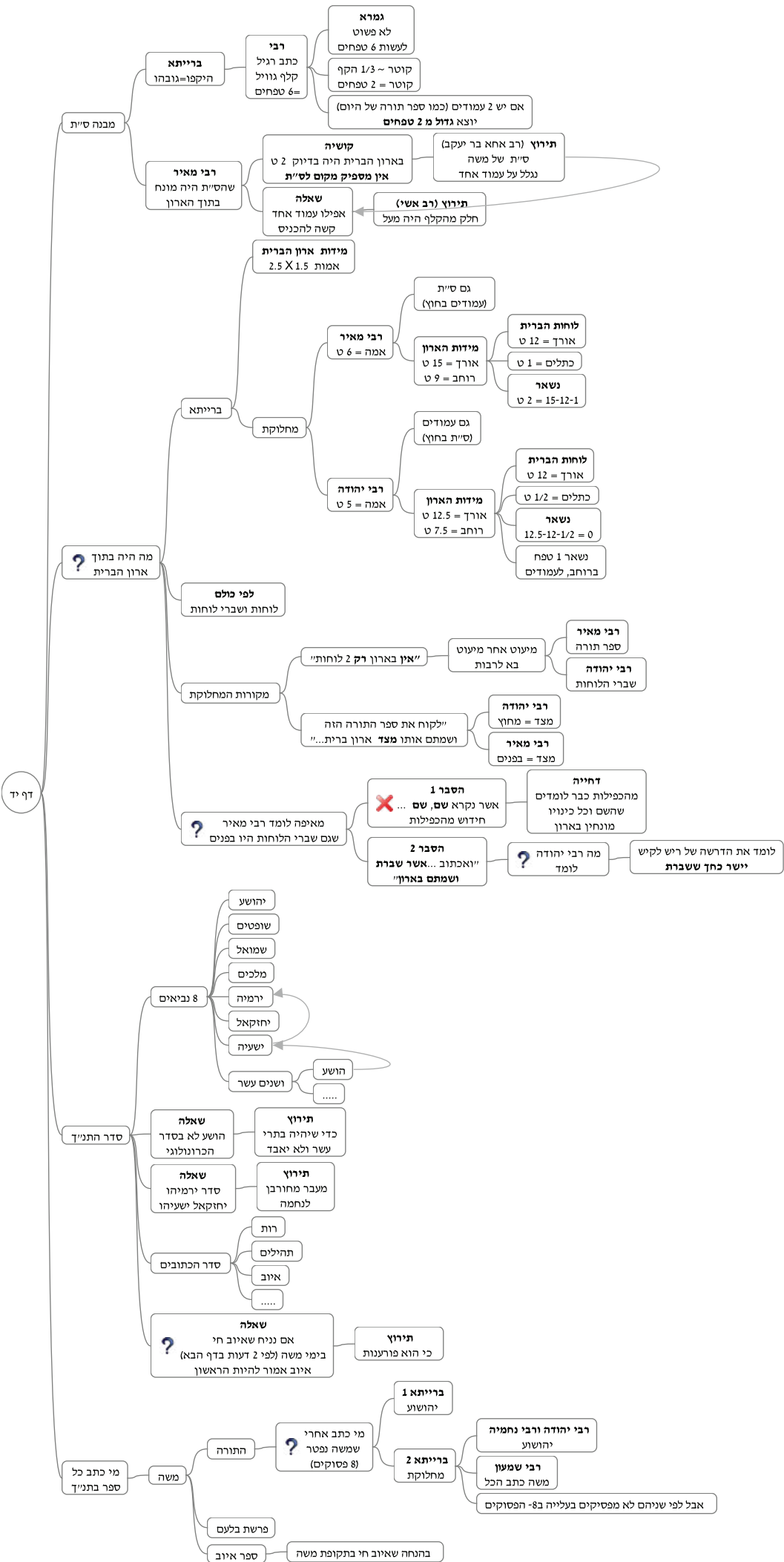

דף טו

(טו. נקודותיים באמצע - טז. שורה 6 בשורות הרחבות)

א. מי כתב את יהושע ואת שמואל לאחר פטירתם.
10 הזקנים בספר תהילים.

ב. מתי חי איוב - באמוראים - ימי משה, מרגלים, (משל היה), עולי בבל (ויהודי).

קושיות על תקופתו (שנותיו כימי שיעבוד מצרים) ויהדותו (נביא לגויים, חסיד אומות העולם).

מחלוקת תנאים לגבי תקופתו ויהדותו (כל הדעות שהוא לאחר משה, חייבות לומר שהוא יהודי, כי לא שרתה שכינה על הגויים לאחר משה - "ונפלינו אני ועמך") - שופטים, אחשורוש, שבא, כשדים, ומצד שני - יעקב.

ג. דרשות על ספר איוב - השפע שה' נתן לו, הניסיון של השטן, ונתינת הרשות לפגוע גם בו עצמו.

הערות שלך על הדף:

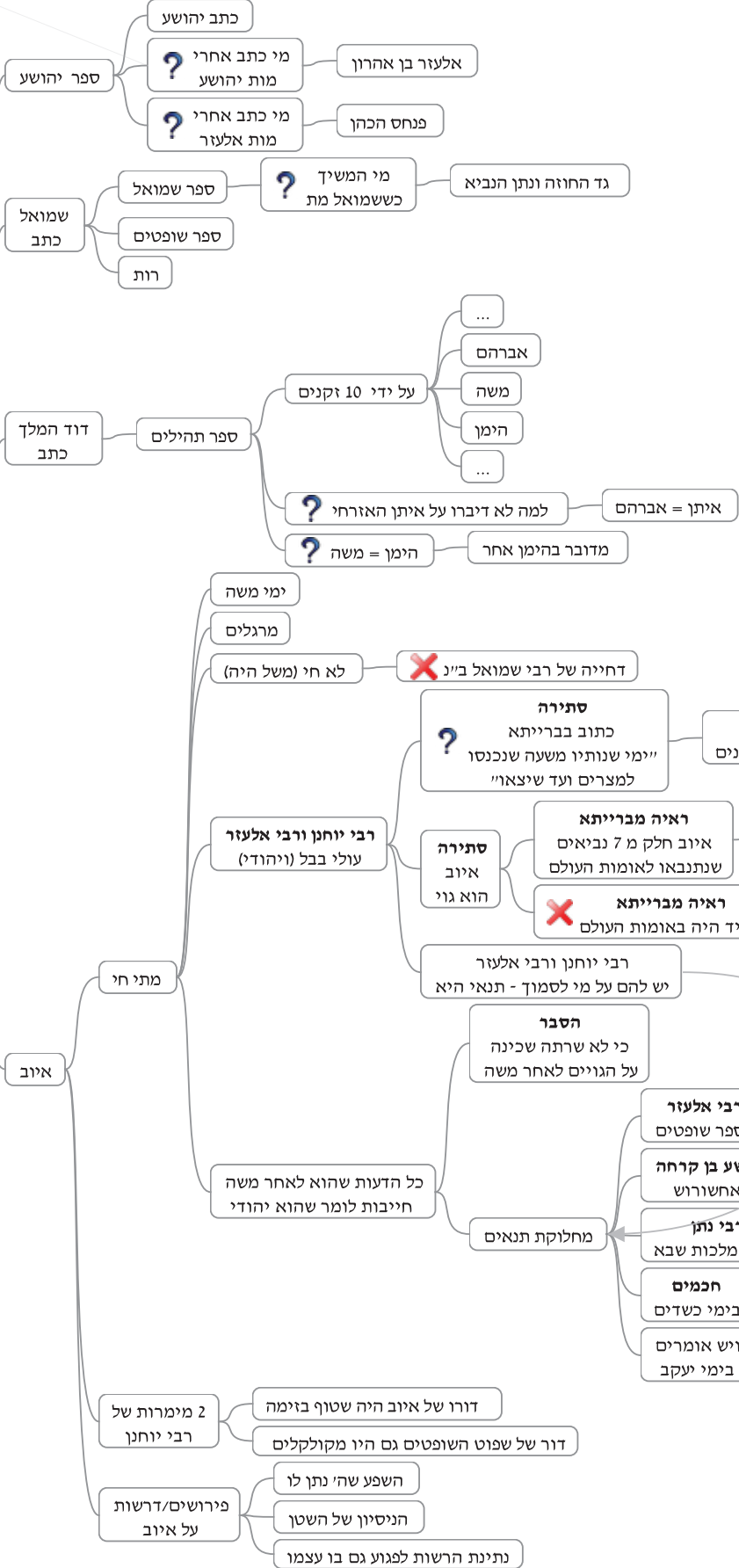

מי כתב כל ספר בתנ"ך? דף טו

דף טז

(דף טז. שורה 6 בשורות הרחבות - טז: שורה אחרונה)

המשך דרשות איוב -

- א. **צערך של השטן.** שטן התכוון לשם שמיים (בשביל אברהם).
- ב. **ביקורת על טענותיו של איוב** כלפי הקב"ה - ארץ ניתנה ביד רשע (מחלוקת אם התכוון לה' או לשטן), אין בחירה חופשית, דיבור אל ה' כחבר ("בוא נביא מישהו שישפוט בינינו").
- ג. **מעשיו הטובים** לעניים, אלמנות, ושלא הסתכל על נשים (אך אברהם - אפי' על אשתו לא).
- ד. **טענת איוב** - אולי התבלבלת בין איוב לאיוב, ותשובת ה' שאפילו בין דברים הרבה יותר דקים - מדייק.
- ה. **חברותם הקרובה** של איוב וחבריו.
- ו. האם **בנות** זה טוב? (אמוראים ותנאים).
- ז. וה' ברך את אברהם "**בכל**" - פירושים שונים.

הערות שלך על הדף:

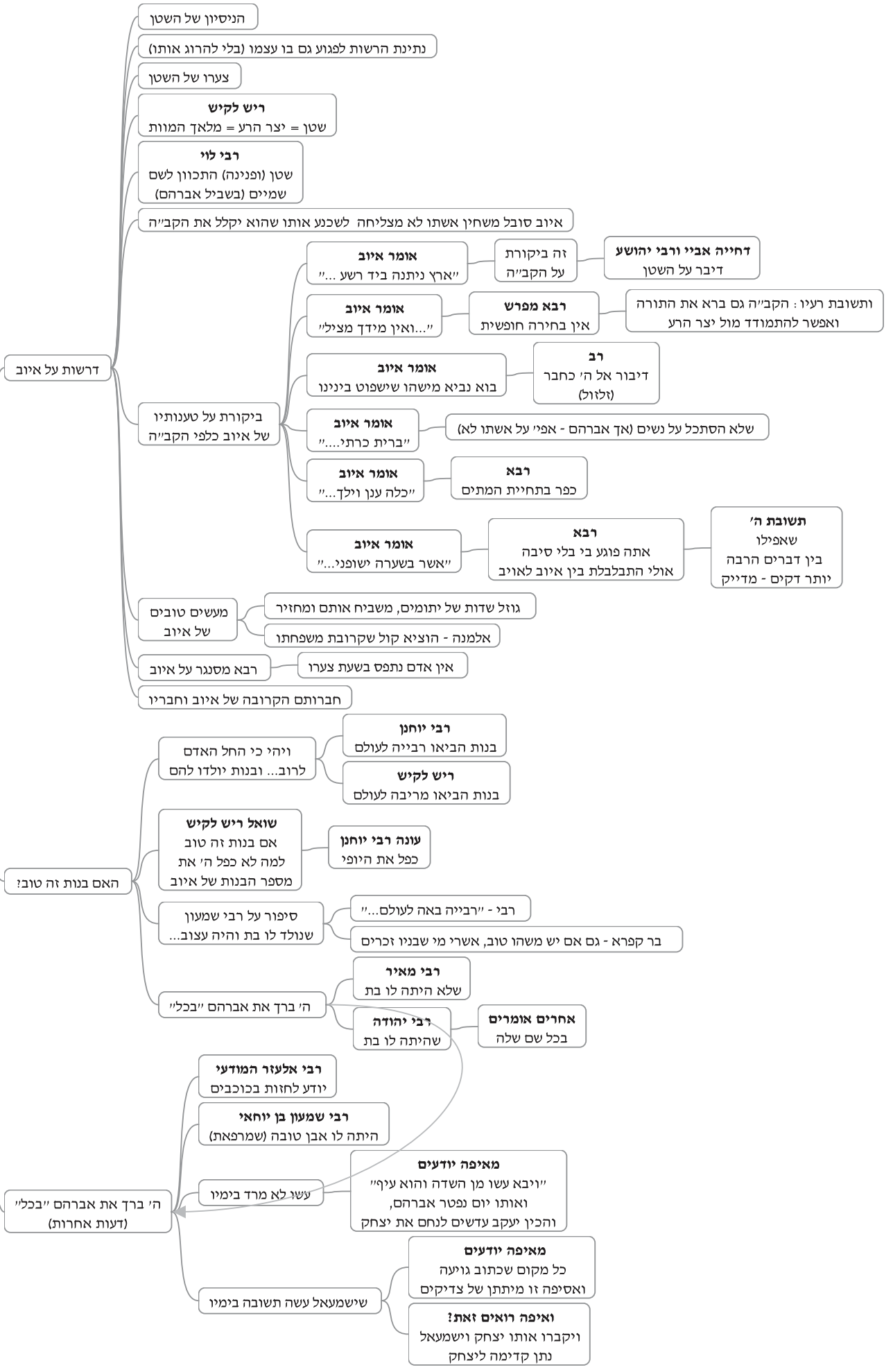

דף טז

דף יז

(טז: שורה אחרונה - יז: 7 שורות לפני הסוף)

"בכל, מכל, כל" - 3 האבות זכו ל:
מעין עוה"ב,
לא שלט בהם **יצר הרע** (+ אולי דוד),
מתו **מיתת נשיקה** ע"י הקב"ה (+משה אהרן ומרים),
ולא שלטה בהם **רימה** (+ הנ"ל + אולי דוד+ בנימין, שהוא גם מתוך הארבעה שמתו בעטיו של נחש).

פרק לא יחפור

א. צריך להרחיק בור מבור של השכן שלו 3 טפחים.
ואם לשכן עדיין אין בור - **לאביי** - לא צריך, **לרבא** - צריך (ו-2 א"ד אם המחלוקת בשדה שמיועדת לבורות או לא).

איך מסתדרים עם:

1. ר"מ (שהתיר בדיעבד לטעת עץ ליד בור) ורבנן (שאסרו)?
אביי - רבנן אסרו כי שם הבור כבר שם, **רבא** - ר"מ התיר כי שם הנזק לא מידי.
2. **המשנה** - בפשטות המשנה **כאביי** (שצריך להרחיק דווקא כשיש כבר בור),
אך רבא יסביר שהכוונה שמרחיק מהכותל של הבור (כותל=3 ט'), כלומר שגם השכן הראשון היה צריך להרחיק (כרבא),
ואביי יתרץ שהמשנה כשבאו לבנות באותו זמן, אחרת - הראשון לא צריך.

הערות שלך על הדף:

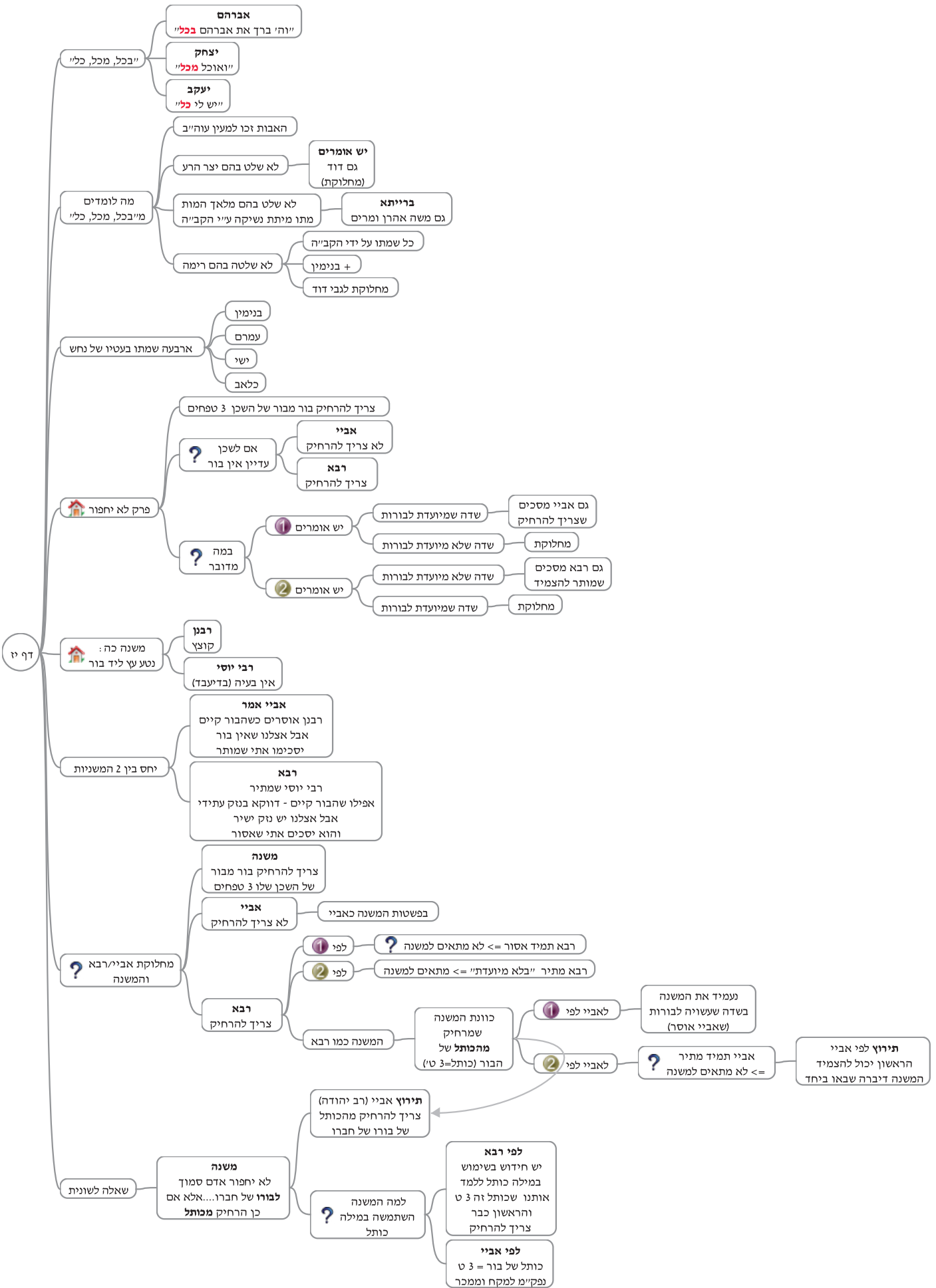

דף יח

(דף יז: 7 שורות לפני הסוף - דף יט. שורה 1)

א. הקדמה:

1. מי צריך להרחיק עצמו - רבנן - המזיק, ר' יוסי - הניזק (אא"כ זה נזק ישיר כמו בור ליד בור).
2. האם מותר לסמוך בור לגבול, כשלשכן עדיין אין שם בור - אביי מתיר ורבא אוסר.

ב. ראייה לרבא שצריך 6 טפחים בין בורות, ודחייה - שם זה בקרקע רכה.

ג. ראיות לטובת אביי:

1. שההרחקות הם דווקא כשיש כבר את הדבר הניזוק, ודחייה - גם כשאין, אסור.
2. מקורות שבהם משמע שלראשון מותר להצמיד את המזיק, דחייה, גם לרבא שני יוצאי דופן - 1. בצרכי דירה מותר גם לרבא. 2. מותר אם בהתחלה הכל היה שדה שלו, ואז מכר חציה עד הדבר המזיק, שאז אם אין דבר ניזוק - לא מרחיק, אך אם יבוא דבר הניזוק (כמו דבורים ליד חרדל (סוגיית חרדל)), אומר רבינא שמרחיק - אפילו שסמך בהיתר גמור!

ד. ר' יוסי - אתם לשיטתכם שהמזיק מרחיק, אם זה היזק הדדי, אז שניהם מרחיקים חצי מרחק. ורבנן מסכימים, אך חולקים ב'מציאות'.

הערות שלך על הדף:

דף יט

(דף יט. שורה 2 - יט: מתחת לאמצע)

דיונים סביב המקרים שצריך להרחיק מזיקים משכנו:

- א. נברכת כובסין לחמצון - מרחיק ג"ט, לשפשוף - ד"א (כי משפריץ).
- ב. ברישא (הרחקה מבור) האם צריך "גם סיד" או "או סיד"? שני ניסיונות (שנדחים) לפשוט.
- ג. למה בחומרים המחממים לא מוזכר חול, ולמה בשבת (בהל" הטמנה) לא מוזכרים סלעים?
  1. כי שם לא נהוג להטמין בסלעים (ובסוף - כי זה אפילו מזיק לסיר)
  2. אכן צריך ללמוד זה מזה (נדחה).
  3. שם - כנ"ל (כי מזיק), ואצלנו - כי חול לא מחמם אם אין בו דבר חם.
- ד. הרחקת זרעים - לא כי גדלים לצדדים אלא מקלקלים הקרקע.
- ה. רבה בב"ח - מותר להשתין על קיר חברו, רק אסור עביט מי רגליים, אך נדחה מברייתא.

הערות שלך על הדף:

דף כ

(דף יט: אמצע - כ: משנה למטה)

א. חלון בין 2 חדרים מעביר טומאת מת אם הוא בגודל טפח ומעלה.
שמואל - אם משהו מונח בחלון, הוא חוצץ בפני הטומאה רק אם אין לו שימוש כלל (וגם - שעומד בפנ"ע,
ולא יברח).
הגמרא מקשה משתי ברייתות שם יש דברים שחוצצים ויש בהם שימוש, והגמרא עושה אוקימתות
שמדובר בדברים שאין להם שום שימוש.

ב. מרחיקים ריחיים משום:

1. הרעידות (נדחה)
2. הקול.

ג. לא יפתח רפת וכו' מתחת לאוצר, א"כ היה ראשון.
אם העליון התחיל להכין הבית בשביל אוצר - האם נחשב שקדם לתחתון? **תיקו.**

הערות שלך על הדף:

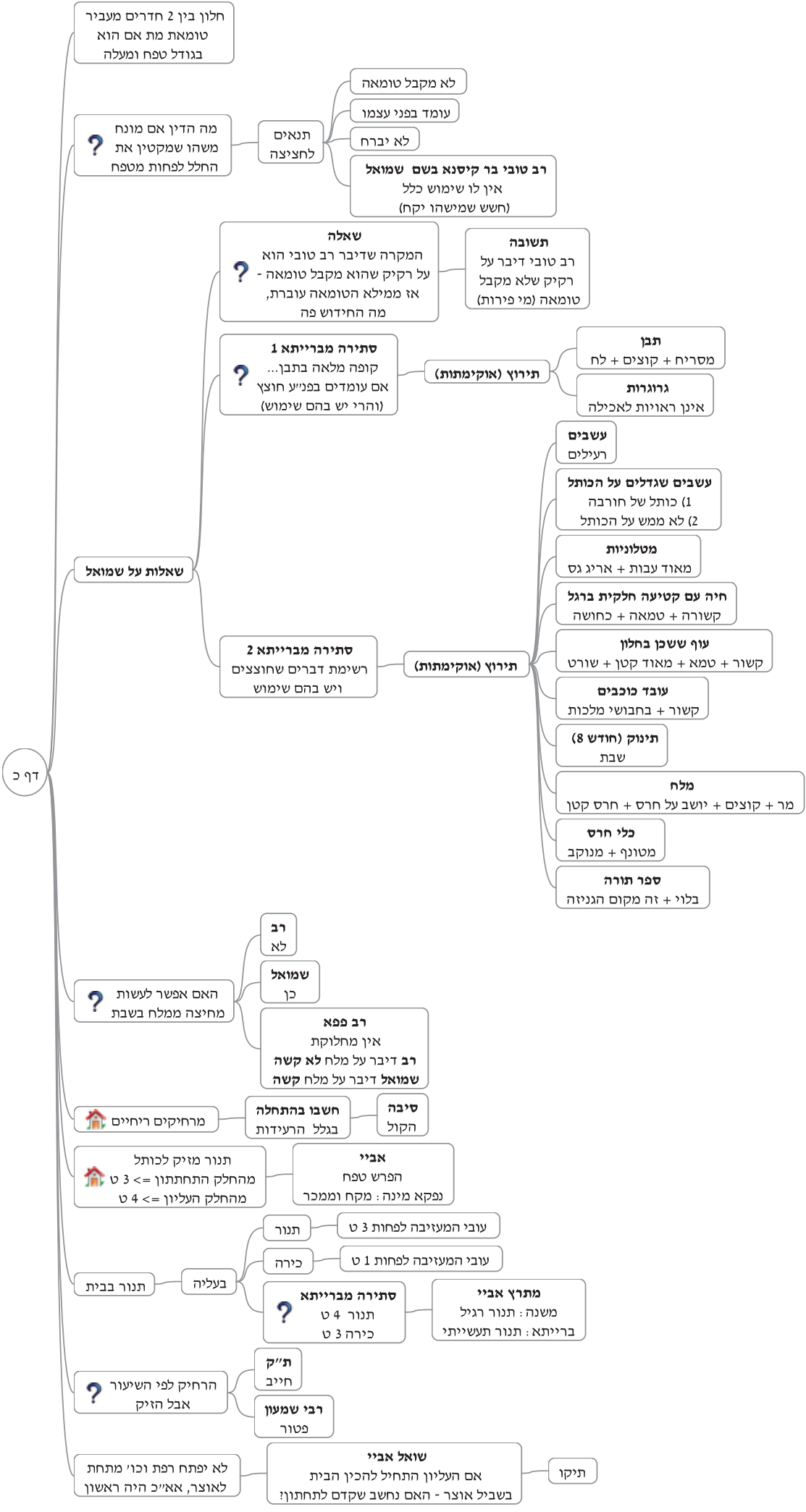

דף כא

(כ: במשנה – כב. שורה 11)

א. מניעת מטרד על ידי שכן בחצר

A. חנות – אסור,

בית מלאכה – מותר,

תינוקות – מותר.

אביי – התינוקות הם הלקוחות, והשכנים מהחצר השנייה לא יכולים למחות.
רבא – הכוונה למלמד תינוקות (והגמרא מרחיבה על ההיסטוריה של בתי הספר בזכותו של יהושע בן גמלא, ומביאה טיפים חינוכיים – מגיל 6, אפילו בע"כ, לא להרביץ חזק, מי שלא לומד – לשים ליד חבר.

B. קושיות על רבא, ותירוצים – ניתן למנוע לימוד גויים ולימוד למורים.

C. הרחבה לגבי תקנת יהושע בן גמלא –

- צריך בי"ס נגיש.
- 25 למורה, מספר אמצעי – מורה + עוזר.
- האם לפטר מורה בשביל מורה טוב יותר? רבא – לא, רב דימי – כן.
- מרבה או דייקן? רבא – מרבה, רב דימי – דייקן (כמו ביואב עם עמלק).
- מפטרים על טעות ללא אזהרה.

ב. תחרות בין חנויות

רב הונא - באותו מבוי אסור לפתוח חנות דומה.

- ראה ממשנה של דגים ודחייה.
- תלייה במחלוקת אם חנות אחת יכולה לחלק אגוזים ודחייה.
- מחלוקת תנאים מפורשת לגבי מישהו מאותו מבוי (ורב הונא כרשב"ג).
- הגבלות לאיסור – 1. בית ספר מותר. 2. לרוכלים מותר.

הערות שלך על הדף:

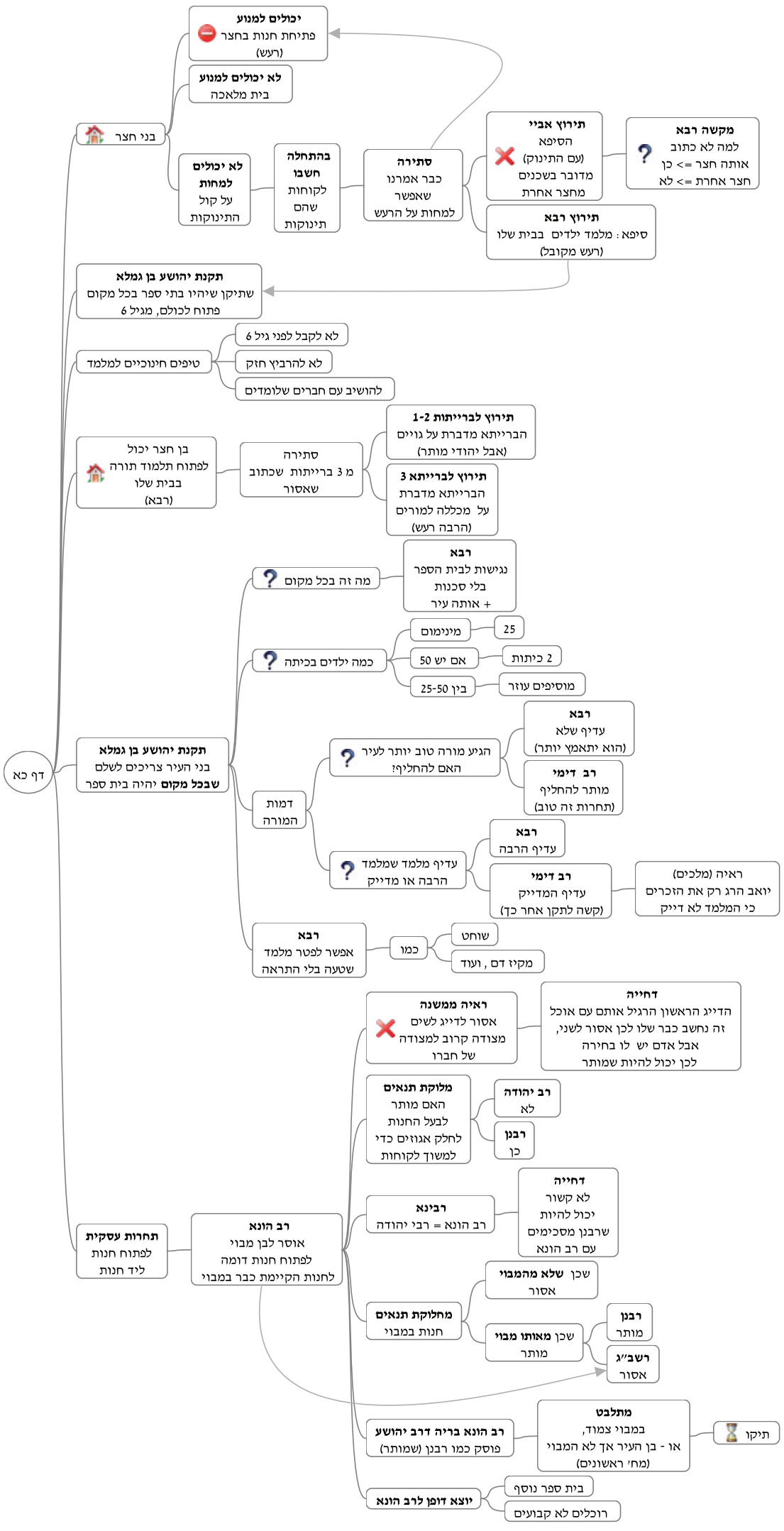

דף כב

(דף כב. שורה 11 - כב: במשנה)

א. עוד היתרים למוכר חיצוני להיכנס למכור - ביום השוק בשוק, ובזמן שבו חייב להישאר בעיר.

ב. הסיפור על ר' דימי מנהרדעא ומותו של רב אדא בר אבא

ג. משנה - הרחקת כותל כדי שלא יאפיל, והרחקת כותל משום דוושא (דריכה על הקרקע, לחזק היסודות).

האם צריך גם כשבצד של בעל הכותל יש חצר? רק בעיר חדשה.
שתי קושיות ממקומות שמביאות סיבות אחרות לצורך בהרחקת ד' אמות מהכותל (שלא יאפיל ומקום לסולם למזחילה), ומציאת **אוקימתות** שם צריך גם את הטעם של דוושא.

הערות שלך על הדף:

דף כג

(משנה כב: - כד. שורה 3)

א. הרחקת סולם שלא תקפוץ נמייה -

1. גם לר' יוסי, כי זה עלול להיות נזק ישיר.

2. אפילו שזה גרמא, גרמא אסור ולכן מרחיק.

סיפור על רב יוסף ומקיזי הדם, גם שם זה גרמא ואסור, ועוד - אין חזקה לנזקים חמורים כמו עשן, וכמו פירות עם דם לאיסטניס (כלומר גם אם בעבר הסכים, יכול להתחרט).

ב. משנה - הרחקת יונים שלא יאכלו - אוכלות במרחק של 50 א', אך עפות יותר, לכן מרחיקים המצודות יותר, שלא יתפסו יונים פרטיות.

ג. אם קנה חצר עם שובך במרחק אסור, יש לו חזקה ומותר להשאיר, כי טוענים ללוקח וליוורש, בין מול יחיד ובין מול רשות הרבים.

ד. משנה. ר' חנינא - **רוב וקרוב** - הולכין אחר הרוב, אא"כ כולם שווים, ואז אחר הקרוב. וכך מפרש את עגלה ערופה ומשנתנו, שאין רוב באזור של הספק.

הערות שלך על הדף:

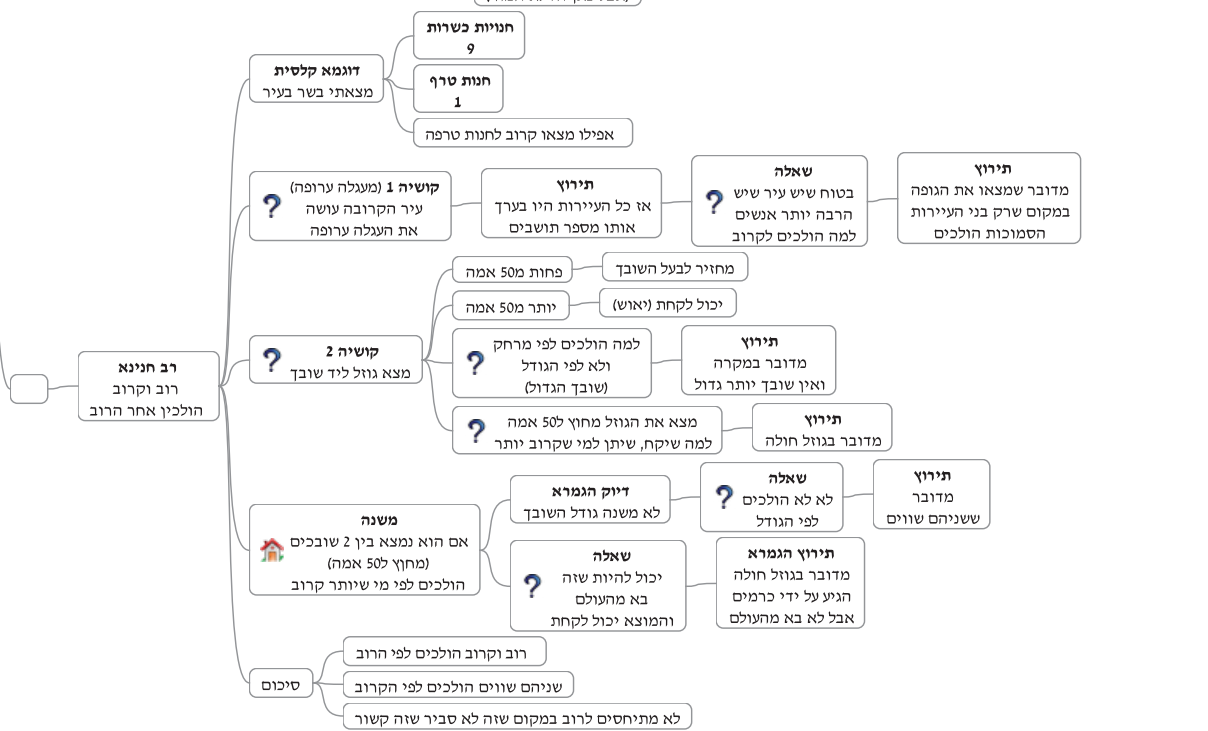

דף כג

דף כד

(כד. שורה 3 - כד: משנה למטה)

א. המשך דיון בר' חנינא שרוב גובר על קרוב -
ברוב+מצוי לכו"ע גובר על קרוב (ייתכן שנדחה),
לא צריך רוב כפול,

הרוב משמעותי רק אם יש סיכוי סביר שאכן הגיע משם.

ב. הרחקת אילנות מהעיר (25 א) משום נוי (אין צורך להרחיק מדין "מגרש" לר"א תמיד, ולרבנן באילנות).

ג. ההבדל בין הרחקה מעיר והרחקה מבור - מעיר מחמירים כי זה רבים, ולכן אם העיר קדמה יקצוץ בלי לקבל פיצוי, ואם הוא קדם - בבור לא יקצוץ ובעיר כן (+פיצוי).
בספק - כודאי הוא קדם, אך לגבי תשלום - המוציא מחבירו עליו הראיה.

הערות שלך על הדף:

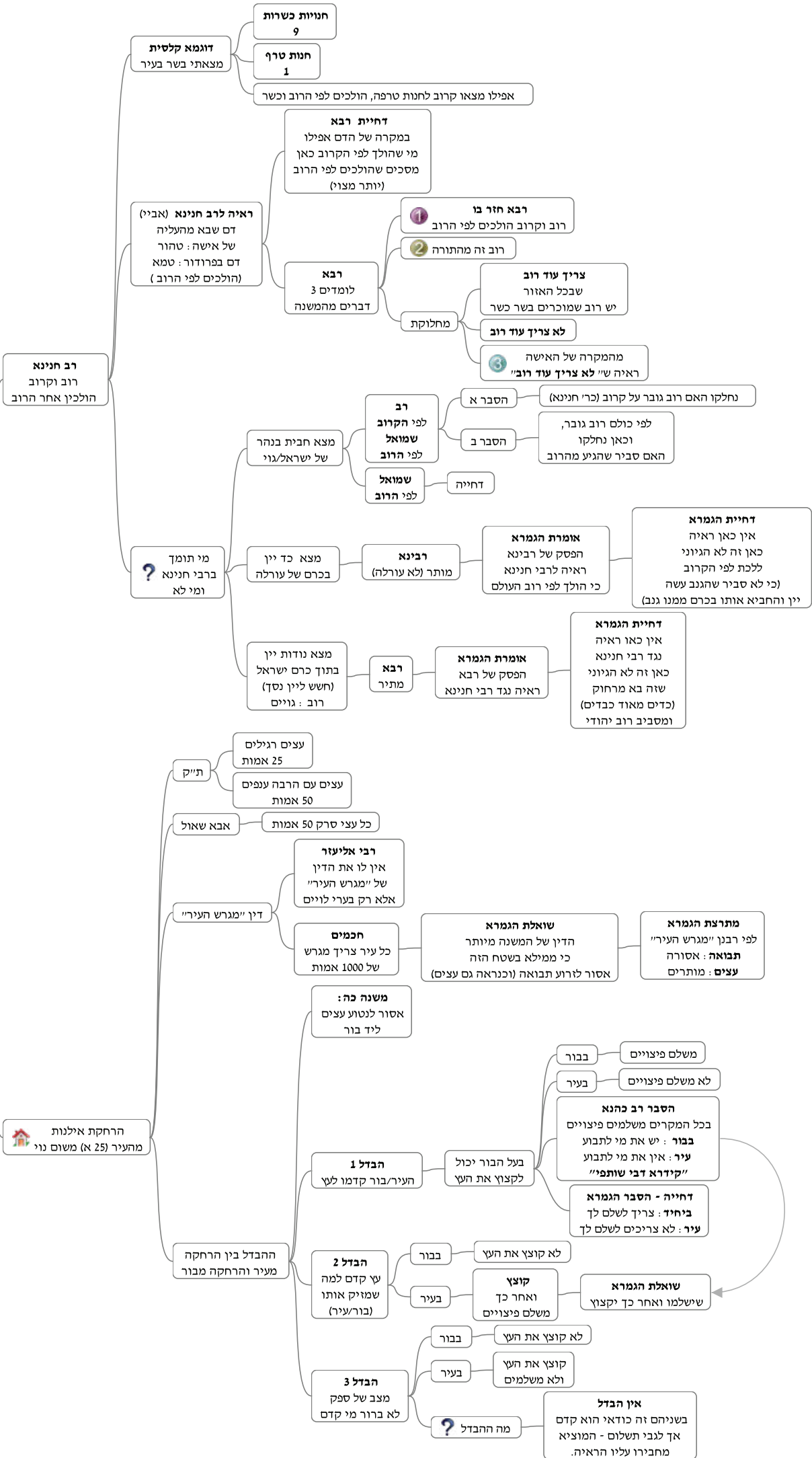

דף כד

דף כה

(כד: משנה למטה - כה: משנה למטה)

א. **מרחיקים גורן קבוע 50 אמה** (כי מזיק לגידולים), וגורן לא קבוע "בכדי שיזיק", (ולרב אשי אין הבדל). המוץ נהיה כמו זבל, ומזיק אפילו לשדה חרוש (יותר מדי זבל זה לא טוב).

ב. **משנה** - מרחיקים מהעיר דברים מסריחים 50 אמה. בורסקי: ת"ק - רק במזרח + 50. ר"ע - כל הכיוונים צמוד, אך במערב צריך 50, או - כל הכיוונים 50, ובמערב אסור לגמרי (וכך המסקנה), ולמה? 1. כי יש משם יותר רוח (נדחה), 2. כי שם השכינה.

ג. דעות שונות האם השכינה במערב או בכל מקום, נפקא מינה לכיוון התפילה, אך רבי חנינא - צריך להתפלל לכיוון ארץ ישראל.

ד. האופי של הרוחות השונות - איזו רוח טובה ואיזו לא.

ה. מח' ר"א ור' יהושע לאן השמש נעלמת בלילה.

הערות שלך על הדף:

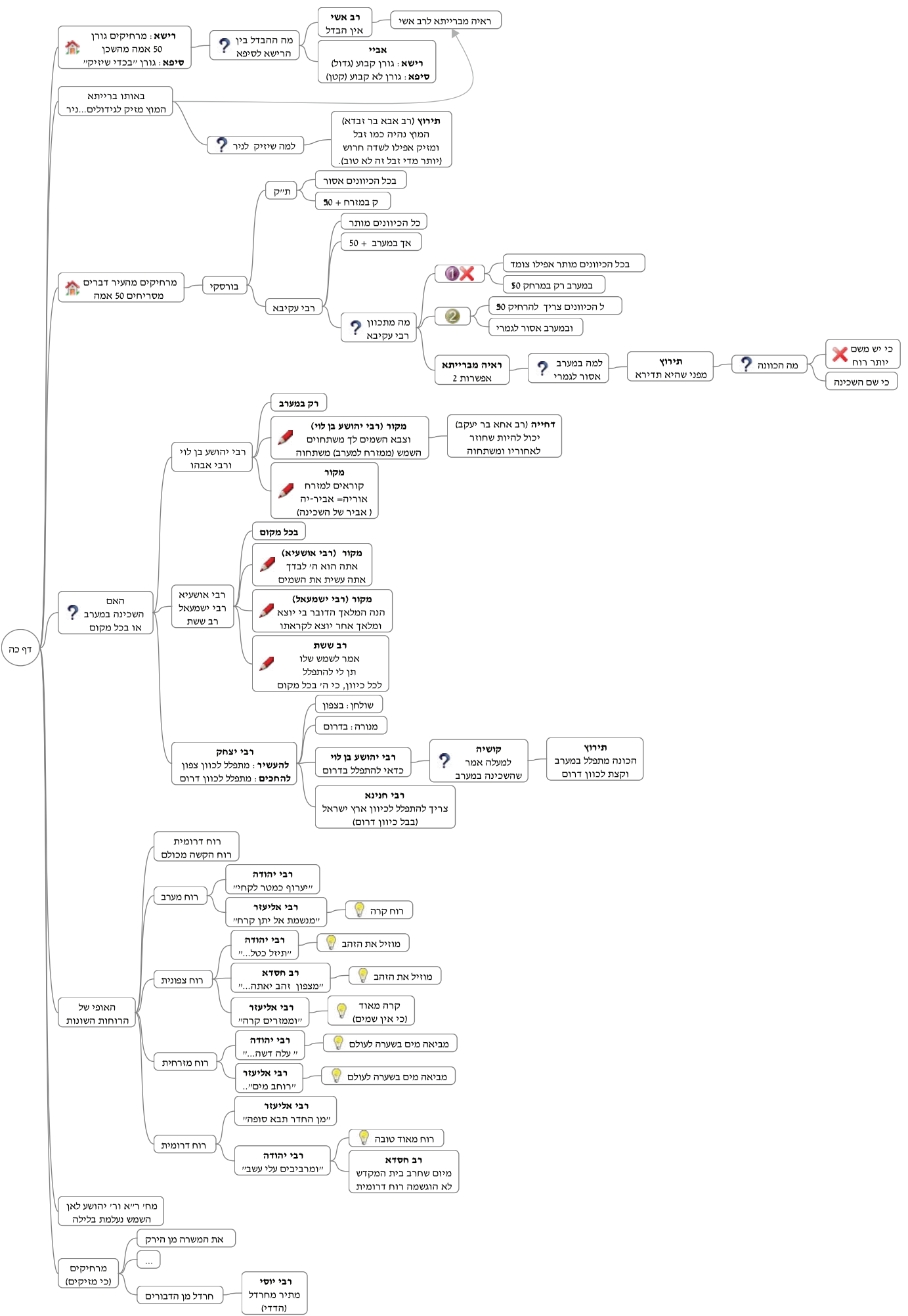

דף כה

מרתיקים מהעיר דברים / מסריחים 50 אמה
 רישא: מרחקים גורן
 סיפא: גורן "בכדי שזייק"

מה ההבדל בין?
 רב אשי
 אבין

ראיה מברייתא לרב אשי
 רישא: גורן קבוע (דול)
 סיפא: גורן לא קבוע (קטן)

באותו ברייתא
 המוץ מוזיק לגידולים...ניר

למה שזייק לניר?
 תירוץ (רב אבא בר זבדא)
 המוץ נהיה כמו זבל ומוזיק אפילו לשדה חרוש (יותר מדי זבל זה לא טוב).

מרתיקים מהעיר דברים / מסריחים 50 אמה

בורסקי
 רבי עקיבא

מה מתכוון?
 רבי עקיבא

בכל הכיוונים מותר אפילו צומד
 במערב רק במרחק 50
 ל הכיוונים צריך להרחיק 50
 ובמערב אסור לגמרי

מה הכוונה?
 תירוץ (מפני שהיא תדירא)
 למה במערב?
 ראיה מברייתא (אפשות 2)

האם השכינה במערב?
 או בכל מקום

רבי יהושע בן לוי ורבי אבהו

רב בעמרב
 מקור (רבי יהושע בן לוי) וצבא השמים לך משתחווים
 מקור (רבי אושעיא) אתה הוא ה' לבדך
 מקור (רבי ישמעאל) הנה המלאך הדובר בי יוצא ומלאך אחר יוצא לקראתו
 רב ששת
 אמר לשמש שלו תן לי להתפלל לכל כיוון, כי ה' בכל מקום

דחייה (רב אחא בר יעקב) יכול להיות שחזור לאחוריו ומשתחווה

רבי יצחק
 להעשיר: מתפלל לכוון צפון
 להחכים: מתפלל לכוון דרום

רבי יהושע בן לוי
 כדאי להתפלל בדרום
 רבי חנינא
 צריך להתפלל לכיוון ארץ ישראל (בכל כיוון דרום)

קושיה (למעלה אמר, שהשכינה במערב)
 תירוץ (הכונה מתפלל במערב וקצת לכוון דרום)

הרוחות השונות של

רוח דרומית (רוח הקשה מכולם)
 רוח מערב (רבי יהודה 'יערוף כמטר לקחי', רבי אליעזר 'מנשמת אל יתן קרח')
 רוח צפונית (רבי יהודה 'תזיל את הוהב', רב חסדא 'מוזיל את הוהב', רבי אליעזר 'קרה מאוד (כי אין שמים)', רבי יהודה 'מביאה מים בשערה לעולם', רבי אליעזר 'מביאה מים בשערה לעולם')
 רוח מזרחית (רבי יהודה 'עלה דשה...', רבי אליעזר 'רוחב מים...')
 רוח דרומית (רבי אליעזר 'מן החדר תבא סופה', רבי יהודה 'רוח מאוד טובה', רב חסדא 'מיום שחרב בית המקדש לא הוגשמה רוח דרומית')

מח' ר"א ר"י יהושע לאן השמש נעלמת בלילה

את המשרה מן הירק
 מרחיקים (כי מוזיקים)
 רבי יוסי (מתיר מחדל (הדד), חרדל מן הדבורים)

דף כו

(כה: משנה למטה - כו: נקודותיים עשר שורות לפני הסוף)

א. משנה - מרחיקים אילן מבור גם אם האילן מתחת לבור. ר' יוסי אומר שניזק צריך להרחיק עצמו א"כ זה נזק ישיר (כמו מכות שמרעידות הבית). **נזק על ידי הרוח** - רבינא - לא ישיר (ולא מרחיק לרי"ס), מר בר"א - ישיר. הלכה כרי"ס.

ב. משנה - מרחיק אילנות מהגבול כרוחב המחרשה (4/2). רב יוסף - באילנות מרחיק מגפנים יותר, בגלל הציפורים שמזיקות. אם שורשים נכנסים לשכן - מעמיקם 3 טפחים, ואם חופר בור אז יותר (רב פפא - א"כ כבר יש לו חזקה לשימוש זה), והעצים של **השורשים** של מי? הגמ' לומדת מהקדש שהשורשים הולכים אחר **בעל האילן** (אך דווקא בתוך 16 אמה).

הערות שלך על הדף:

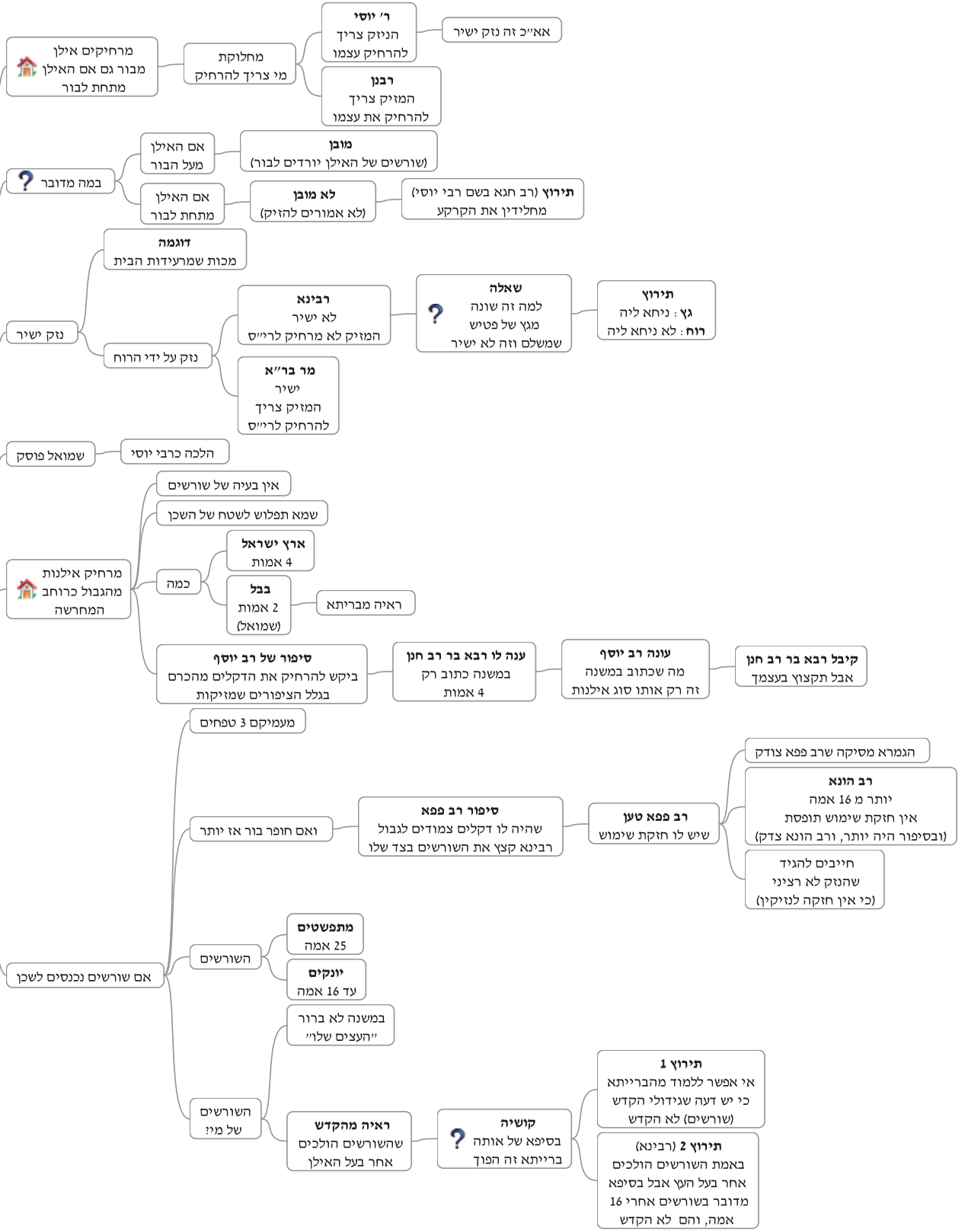

דף כו

דף כז

(כו: 10 שורות לפני הסוף - כז: סוף הפרק)

א. עולא - שורשים של עץ יונקים ממרחק של 16 אמה, ואם זה לתוך השכן זה גזל ולא מביא ביכורים. דיון:

1. **מקור** לזה: בהגדרת שדה אילן ככזה (לגבי ערב שמטיה), אם יש 3 אילנות בבית סאה, וכך יוצא שלכל אילן שטח יניקה של 833.3 אמות מרובעות, ועולא (אם נניח שהתכוון לעיגול עם רדיוס 16 א') שאמר 768, לא דק לחומרא (כלומר צמצם בחצי אמה את שטח הפטור מביכורים).
2. **קושיות** ממקורות בהם מביא ביכורים מאילן שאין לו שטח, ודחייה –
  1. מדובר שיש לו שטח,
  2. מדובר בשדה תבואה.
  3. דעת ר"ח - מן הדין כעולא, אך על מנת כן הנחיל יהושע את הארץ, שלא יקפידו, ואינו גזל.
- ב. **משנה** - **ענפים שיוצאים לאוויר של השכן** - בשדה בעל - קוצץ כנגד המחרישה, בשדה שלחין (הצל מזיק) מוריד הכל, ובעץ חרוב ושקמה בכל מקרה הכל, ואבא שאול - גם בכל אילן סרק קוצץ הכל (כמסקנה שהוא מרחיב את הקציצה ולא מצמצם).
- ג. **משנה** - **ענפים שיוצאים לרה"ר** - קוצץ כדי לאפשר לגמל + [רבנן - רוכב, ר"י - פשתן (פחות)] לעבור. ור"ש - קוצץ הכל כדי שלא יאהיל על כזית מת ועל אדם טהור.

הערות שלך על הדף:
